

อุดมศึกษา หัวขบวนในการขับเคลื่อนคุณภาพ

รศ.ดร.จีระเดช อุ้วสวัสดิ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กล่าวว่า การขับเคลื่อนอุดมศึกษาซึ่งเป็นหัวขบวนในการพัฒนาประเทศ เป็นเรื่องที่หลายประเทศให้ความสำคัญ เพราะอุดมศึกษา เป็นเรื่องของ การวิจัยและการพัฒนาซึ่งมากกว่าการศึกษา อุดมศึกษา หลายแห่งมีโอกาสสำคัญอย่างเห็นได้ชัด เช่น ประเทศเกาหลีใต้ มีการพัฒนาและสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ที่มาจากระบบอุดมศึกษา ประเทศไทยก็เช่นเดียวกันที่อยู่ในระหว่างการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยในวันนี้ได้รับเกียรติจากวิทยากรทั้งสามท่านมาช่วยให้ความเห็น และอภิปรายในประเด็น “ทำอย่างไรอุดมศึกษาของเราถึงจะเป็น ต้นขบวนที่จะนำการศึกษาไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง”

ดร.กฤษณพงศ์ กีรติกร อดีตเลขาธิการคณะกรรมการ การอุดมศึกษา และอดีตอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพสถาบัน อุดมศึกษานั้น ควรมีการกำหนดทิศทางอย่างชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหา สถาบันอุดมศึกษาไร้ทิศทาง ข้ำซ้อน และขาดคุณภาพ โดยต้องจัด สถาบันอุดมศึกษา เป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑. กลุ่มวิทยาลัยชุมชน (Community Colleges)
๒. กลุ่มมหาวิทยาลัยสี่ปี (4-year University) และมหาวิทยาลัย ศิลปวิทยาศาสตร์ (Liberal Arts University) เป็นกลุ่มมหาวิทยาลัย ที่เน้นสร้างความรู้ทางด้านศิลปวิทยาศาสตร์
๓. กลุ่มมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย เฉพาะทาง (Specialized University) มหาวิทยาลัยสมบูรณ์ (Comprehensive University)
๔. กลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย (Research University) และ มหาวิทยาลัยบัณฑิตศึกษา (Graduate University) เป็นกลุ่มที่เน้น การสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ

ศ.ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิตย ได้วิเคราะห์พัฒนาการของอุดมศึกษาไทยก่อน ยุคโลกาภิวัตน์ไว้ ๔ ยุค ได้แก่ การพัฒนาอุดมศึกษาในเชิงวิชาชีพ (Professionalization) การพัฒนาอุดมศึกษาในเชิงเสรีนิยม (Liberalization) การพัฒนาอุดมศึกษาในเชิงเปิดโอกาส (Equalization) และการพัฒนาอุดมศึกษาในเชิงของบริษัท (Corporatization) นอกจากนี้ยังได้วิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะ อุดมศึกษาไทยกับโลกาภิวัตน์ว่า

๑. การทำบัณฑิตให้เป็นคนทันสมัย (Modernizing Thai Graduates)

๒. การทำให้ระบบอุดมศึกษาไทยเป็นธุรกิจการค้า (Commercializing Thai Higher Education)
๓. การทำให้ระบบอุดมศึกษาไทยจัดการได้ (Managerializing Thai Higher Education System)
๔. การทำให้ระบบอุดมศึกษาไทยเป็นนานาชาติ (Internationalizing Thai Higher Education)

ศ.รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์ อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วิจัยเรื่องอุดมศึกษาโลกาภิวัตน์ว่า เป็นการ ยึดติดโลกาภิวัตน์ทางอุดมศึกษารูปแบบเดิมที่ตกอยู่ภายใต้เครื่องมือ ของทุนนิยม เป็นการดำเนินตามแนวทางและวิธีการ แบบตะวันตก ซึ่งคนทั่วโลกก็ทำแบบเดียวกัน ไม่มีการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ฉะนั้น เราจึงต้องสร้างโลกาภิวัตน์เชิงรุก (Active Globalization)

การศึกษาที่ไม่มีคุณภาพแบ่งออกเป็น ๓ ประเด็น คือ ๑) ทรัพยากร คือ เงินและงบประมาณที่นำไปใช้นั้นก่อให้เกิดคุณภาพ และผลลัพธ์อย่างไร ๒) คน คือ ครู มีคนเห็นคุณค่า ความหมาย และ ความสำคัญของความรู้น้อยแค่ไหน เนื่องจากความรู้ส่งผลโดยตรง ต่อคนและสร้างให้เกิดคุณภาพ ๓) ระบบ ต้องพิจารณาว่าระบบที่เป็น อยู่ในปัจจุบันนั้นอยู่ในจุดใดและควรแก้ไขให้ถูกต้อง

ดร.สุเมธ แย้มมนุญ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการ การอุดมศึกษา กล่าวว่า หากอุดมศึกษาจะเป็นหัวขบวนขับเคลื่อน คุณภาพ อุดมศึกษาก็ต้องมีคุณภาพ หากไม่มีคุณภาพก็จะส่งผลต่อ การศึกษา ในระดับล่างสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในระบบอุดมศึกษา ในปัจจุบันนั้น พบประเด็นอุปสรรคต่อระบบคุณภาพ ได้แก่

๑. กระบวนการคัดเลือกยังไม่สามารถคัดสรรคุณภาพได้
๒. ระบบการประกันคุณภาพหรือประเมินคุณภาพยังไม่ สามารถสร้างวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยได้

๓. ค่านิยมของสังคมต้องการใบปริญญามากกว่าความรู้ ความสามารถที่ใช้ในการพัฒนา การดำรงชีพ และการประกอบอาชีพ
๔. การขาดแคลนบุคลากรทางการศึกษาและปัญหา ด้านบุคลากร

๕. การสร้างแรงจูงใจ การจัดสรรงบประมาณ ไม่ได้สะท้อน ให้เห็นถึงเจตนารมณ์ในการสร้างคุณภาพหรือเจตนารมณ์ของ การกำหนดนโยบายอย่างจริงจัง

